

Loshon Hara

"לא תלך רכיל בעמך"

Speech: The Essence of the Human-Being

In the Torah's account of the creation of the world, the verse describes the beginnings of the human-being: "וַיִּצַרְוּ אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עָפָר מִן-הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם חַי" – "And G-d formed man, dust from the earth, and breathed in to his nostrils a living-soul, and the man became a living creature." The famous 2nd-century Jewish convert, Onkulus, whose translation & commentary on the Torah accompanies many traditional versions of the Torah for the past 1900+ years, explains that a "living creature" means the "power of speech" ("רוח ממללא")

At the very core-essence of the human-being is his power of speech. This divine quality – one bestowed to him by no less than the Creator of the universe Himself – carries with it great potential: for good, but also for bad. Like the Creator Himself (as it were), one can use this ability to build worlds – his own, and others around him – or, to destroy worlds, if used improperly.

In classic Jewish-consciousness there's a concept called "Loshon Hara" – derogatory speech. We are obligated to distance ourselves from speaking negatively about others. The parameters of such a prohibition, obviously, require much elaboration.

In this session we'll explore:

- The basic categories of prohibited speech
- The concept of information which is "public-knowledge"
- Keeping secrets ("promise me you won't tell!")
- Insinuating negative things about others

Before we delve in to the main section of study, some basic background information of about Loshon Hara is necessary:

1 – BACKGROUND: THE BASICS OF NEGATIVE SPEECH

Source 1. Vayikra (Leviticus) 19:16 – We are instructed not to go about gossiping.

Do not go as a gossip-peddler among your people ... I am God.	לא תלך רכיל בעמך ... אני ה'.
--	------------------------------

Source 2. Rambam - The 4 Basic Categories of Forbidden-Speech

<p>1. One who gossips on his fellow transgresses a negative commandment, as it states (Leviticus 19:27), "<i>Do not go as a gossip-peddler among your people.</i>"</p> <p>2. Who is a gossiper (<i>rachil</i>)? One who carries things and goes from one to another and says, "So did x say, such and such did I hear about x." <u>Even though it is the truth</u>, he destroys the world.</p> <p>There is a much greater sin than this - and it is included in this negative commandment - and that is evil speech (<i>lashon hara</i>). This is referring to one who speaks disparagingly about his fellow, <u>even though it is true</u>.</p> <p>But one who speaks <u>falsely</u> is called the 'producer of a bad reputation' (<i>motzi shem ra</i>) about his fellow.</p> <p>4. There are things that are derivatives (literally, dust) of evil speech. How is this? [One who says,] "Who will tell x that he should [continue] to be like he is now"; or "Be quiet about x, I don't want to tell what happened and what was [with him]"; and similar to these matters. And anyone who speaks positively about his fellow in front of [the latter's] enemies, behold this [too] is a derivative of evil speech, as this one is causing [those enemies] to speak disparagingly about [the one he spoke about].</p> <p>And so [too], one who speaks evil speech in the way of joking and light-headedness, meaning to say that he does not speak with hatred.</p>	<p>(א) המרגל בתברו עובר בלא תעשה שנאמר (ויקרא יט טז) "לא תלך רכיל בעמך."</p> <p>(ב) אי זהו רכיל. זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר כך אמר פלוני כך וכך שמעתי על פלוני. אף על פי שהוא אמת הרי זה מחריב את העולם.</p> <p>יש עון גדול מזה עד מאד והוא בכלל לאו זה והוא לשון הרע. והוא המספר בגנות חברו אף על פי שאומר אמת.</p> <p>אבל האומר שקר נקרא מוציא שם רע על חברו.</p> <p>(ד) ויש דברים שהן אבק לשון הרע. כיצד. מי יאמר לפלוני שיהיה כמות שהוא עתה. או שיאמר שתקו מפלוני איני רוצה להודיע מה ארע ומה יהיה. וכיוצא בדברים האלו. וכל המספר בטובת חברו בפני שונאיו הרי זה אבק לשון הרע שנה גורם להם שישפרו בגנותו.</p> <p>וכן המספר בלשון הרע דרך שחוק ודרך קלות ראש פלומר שאינו מדבר בשנאה.</p>
--	---

What emerges is 4 basic categories of derogatory speech, all of which are prohibited:

- 1) רכילות – gossip-mongering (causing animosity amongst people)
- 2) לשון הרע – Speaking negatively about someone, even though it's true
- 3) מוציא שם רע – Speaking false, negative words about someone
- 4) אבק לשון הרע – Speaking words about someone, which are not intrinsically negative, but could be interpreted as such.

With these foundational ideas established, we can now proceed to dive in to one of the most important – and, in the words of the Chofetz Chaim, ‘most misconstrued’ – Gemara’s, on the topic of *loshon hara*: the topic of “public knowledge” (“אפי תלתא”)

2 – PUBLIC KNOWLEDGE

Source 3. Erchin 15b-16a – “I’d Say it straight to his face!”

<p>What’s an example of <i>loshon hara</i>? Rabba said, for example, telling someone “<i>There’s a fire [i.e. on the stove] in so-and-so’s house.</i>” (Which implies that he’s wealthy. Rashi) Abbaiyeh challenged: what’s wrong with that, he’s simply revealing to him a fact!? Rather, [what Rabba meant was] that he says it in a potentially derogatory manner: “<i>You know where there’s fire always happening? In so-and-so’s house, where there’s always meat and fish!</i>”</p> <p>Rabba said: anything which was said in front of the individual himself [i.e. the one who’s being spoken about] is not <i>loshon hara</i>. He [Abbaiyeh] challenged: all the more so – it’s <i>chutzpah</i>, and it’s <i>loshon hara</i>!</p> <p>Rabba responded: I hold like R’ Yossi, who said “all my life, I’ve never said anything, and then turned around to see who’s behind me.” (Since I only say things about people that I’d say in front of the person himself. Rashi)</p> <p>Rabba, the son of Huna, said: anything which was said in front of three people is not <i>loshon hara</i>. Why? Your friends got a friend, and your friends’ friend has a friend.</p>	<p>היכי דמי לישנא בישא אמר רבה כגון דאמר איכא נורא בי פלניא אמר ליה אביי מאי קא עביד גלויי מילתא בעלמא הוא אלא דמפיק בלישנא בישא דאמר היכא משתכח נורא אלא בי פלניא דאיכא בשרא וכוורי</p> <p>אמר רבה כל מילתא דמיתאמרא באפי מרה לית בה משום לישנא בישא אמר ליה כל שכן חוצפא ולישנא בישא</p> <p>אמר ליה אנא כרבי יוסי סבירא לי דאמר רבי יוסי מימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי</p> <p>אמר רבה בר רב הונא כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא מ"ט חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה</p>
---	--

This is a loaded Gemara! Quite a few important halachos, pertaining to *loshon hara*, seem to emerge. Before we draw any conclusions, though, let’s address 2 basic questions:

Q₁ – What, exactly, is the leniency of “*I’d say it to his face*”? Why should this make a difference...it’s still *loshon hara*!! (In other words, Abbaiyeh’s challenge seems quite correct: not only is it *loshon hara*, but it’s also a major *chutzpah*!)

Q₂ – What, exactly, is the leniency of “*In front of 3...a friend got a friend*”? Why should the fact that the information will inevitably become public-knowledge make a difference...it’s still *loshon hara*!!

What do you think??

3 – THE OPINION OF TOSAFOS

Source 4. Tosafos, Erchin 16a – “It could go 1 of 2 ways”

<p>Anything which is said in front of 3 is not considered loshon hara – Explanation: specifically like that scenario of ‘there’s fire in so-and-so’s house’, which could be interpreted in a way which is not derogatory. However, if one speaks intrinsically negative words about his fellow, even if he’d say it in front of him, this is most certainly loshon hara.</p>	<p style="text-align: center;">כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא – פירוש כגון כה"ג דנורא בי פלוני דאיכא למישמע דלא אמרה משום לישנא בישא אבל אם הוא אמר דבר קנטור על חבריו אפילו היה אומרה בפניו אית ביה משום לישנא בישא</p>
---	---

Tosafos explains that the leniency of “in front of 3” only applies to words which are not intrinsically derogatory – similar to the first part of the Gemara.

These short words of Tosafos can help us understand the entire Gemara, and answers *both* of our questions from above. The Chofetz Chaim elaborates:

Source 5. Chofetz Chaim, Hilchos Loshon Hara Ch. 2, Beiur Maim Chaim #2 – The Gemara according to Tosafos

<p>My brother, come see, that in these short few words [of Tosafos] we learn a grand-principle, and a truthful explanation regarding the matter of “I’d say it to his face”, which Rabba brought in the name of R’ Yossi. Behold: <u>R’ Yossi was not referring to pure <i>loshon hara</i></u>, rather, something which could be taken in one of two ways. For, the rules of “in front of 3” and “I’d say it to his face” are really one principle, as is explicit in Tosafos, as we shall explain.</p> <p>...for the truth is, that, there are many things which depend on the tone of voice and body-language which they are conveyed while speaking; a slight emotional-emphasis can greatly alter the insinuation from derogatory to not. One way we can discern (the speakers intention) is as follows: if he says it in a way by which it’s clear that he would not be embarrassed to say it in front of the subject himself, then it’s allowed. If, however, he says it with intonations which indicate something derogatory – and he’d be embarrassed to speak in such a way in front of the individual – it’s forbidden. Such a distinction (i.e. the dependency on how the words are conveyed) only makes sense regarding <i>avak loshon hara</i>, but, by intrinsically-negative speech, obviously, no such distinction could be made.</p>	<p style="text-align: center;">וראה אחי שבדבריהם הקצרים שסיימו כללו לנו עיקר גדול וביאור נכון לענין אפי מרה שאמר ר' יוסי מתחלה ופסק רבא כוותיה, דלא אמר ר' יוסי ללשון הרע גמורה, רק בדבר דאיכא למישמע וכו', דדין זה דאפי תלתא ודאפי מרה חד דינא אית להו כמו שמוכח מהתוספות דערכין הנ"ל וכמו שיתבאר בעזה"י תיכף.</p> <p style="text-align: center;">...דבאמת תלוי כמה דברים לפי ענין השמעת קול ניגונו והתעוררות תנועותיו בעת מעשה הסיפור, ובהרגש קטן יתחלק הדבר בין גנאי לשאין גנאי, וזה נוכל לחלק בדבר שאינו הגון בסתמא דאם הוציא אותו מפיו באופן שלא היה מתבייש לומר זה אפילו בפניו מותר, ואם אומרו בתנועותיו דמוכח שהוא לגנותו, ובאופן זה היה מתבייש לומר בפניו אסור. אבל בגנאי גמור בודאי לא שייך לחלק בזה.</p> <p style="text-align: center;">ועתה אציע לשון הגמרא דבבא בתרא ודערכין ואפרשה לפי פירושם... יהיה פירוש הגמרא כך, דמתחלה כשאמר רבה המימרא שלו כל</p>
---	---

<p>Now I'll explain the Gemara according to Tosafos: initially, when Rabba said his rule ("I'd say it to his face"), Abbeiyeh understood that he was referring to <i>pure loshon hara</i>, therefore he challenged that not only is this forbidden, but it's a chutzpah! Rabba's response, though, was that he was referring to the type of loshon hara that R' Yossi had spoken about – "<i>All my life I never said anything and turned around</i>" – i.e. <i>avak loshon hara</i>.</p> <p>Certainly, though, if its pure loshon hara, there's no leniency of "in front of 3", or "I'd say it to his face".</p>	<p>מילתא דמיתאמרא באפי מרה וכו' היה סובר אביי שכונתו ללשון הרע גמורה ולכך הקשה עליו כל שכן וכו' ותיריך לו דאין כונתו ללשון הרע גמורה רק כדר' יוסי, ופירוש דברי ר' יוסי הכי הוא, מעולם לא אמרתי אפילו דבר קטן שדברתי מכה עניני חבירי, לא אמרתי מעולם באופן שאהיה צריך לחזור לאחורי</p> <p>...אבל אם הוא לשון הרע גמורה על חבירו בודאי לא שייך התירא דרבה בר רב הונא ואסור אפילו באפי תלתא .</p>
---	--

What emerges from this beautiful elaboration of the Chofetz Chaim is that, according to Tosafos, this whole Gemara is discussing, fundamentally, *1 underlying principle*: "avak loshon hara", i.e. words/speech about someone which could be understood one of two ways. These type of words are dependent on the manner in which they're spoken:

If the speaker clearly indicates that he does not mean them in a derogatory manner, which can be deduced by either: **a)** his willingness to say them to the subject himself; or **b)** the fact that he says it publically, then this sort of speech is perfectly acceptable.

According to Tosafos, all the questions are answered. (Refer back to pg. 3)

There is, however, one other major player in this topic, whose opinion cannot be discounted...

4 – THE RAMBAM'S OPINION

Source 6. Rambam, Hilchos Deyos 7:5 – Spread the Fire!

<p>It is the same whether one speaks evil speech in front of his fellow (the subject of the evil speech) or not in front of him. And one who recounts things that, if they will be heard, cause damage to his fellow - to his body or to his property - or even will [just] upset him or frighten him; behold, this is evil speech. However, if it is said in front of three [listeners], the matter is already heard and [considered] known. And [so,] if one of the three recounts the thing another time, there is no evil speech in this. However, that is only when he does not intend to amplify it and reveal it more.</p>	<p>אחד המספר בלשון הרע בפני חברו או שלא בפניו, והמספר דברים שגורמים אם נשמעו איש מפי איש להזיק חברו בגופו או במקומו, ואפילו להצר לו או להפחידו, הרי זה לשון הרע. ואם נאמרו דברים אלו בפני שלישה כפר נשמע הדבר וגודע. ואם ספר הדבר אחד מן השלישה פעם אחרת אין בו משום לשון הרע. והוא שלא תפגן להעביר הקול ולגלותו יותר:</p>
---	--

The Rambam rules unequivocally: juicy, negative 'news', which has already been revealed to at least 3 people, in so far as it will inevitably become public-knowledge, it is **not** loshon hara. One is allowed to

subsequently share such negative words (so long as he doesn't intend to amplify it more, as the Rambam qualifies. See note below¹).

The saintly Chofetz Chaim was extremely perturbed by this ruling of the Rambam. He offers a delightful understanding:

Source 7. Chofetz Chaim, Beur Maim Chaim #4 – Understanding the Rambam

The words of the Rambam are extremely difficult, in this which he writes that one of the 3 (who heard the *loshon hara*) can share the information in a sporadic manner: for, when all's said and done, he's speaking *loshon hara* and disgracing his fellow in front of others!!!

Perhaps you'll answer: listen, even without him, everyone's going to hear about this eventually! This is impossible (as an answer)... Ask yourself: if 10 thieves would come and steal from one individual all of his possessions, shall we absolve each one of them on the grounds that "*hey, even without me, the other 9 guys would have robbed him clean*"?!? At the end of the day, he stole, and transgressed "Do not steal", and is obligated to give back that which he stole!! So too here: he disgraced him, and is certainly obligated to beg for forgiveness!

It seems to me, then, that the reasoning is the following: We see that the Torah refers to *loshon hara* as "רוכל", and the Sifra explains that this comes from the word "merchant/peddler", who 'carries/*shleps*' his goods around from person to person. The Ramban, on Chumash, elaborates that just as a merchant buys from here and sells over there, so too, this 'Mr. Rochel' listens to juicy news over here and goes to spread it over there. According to this, we can say that this which the Torah forbade *loshon hara* is specifically on something which could not have been spread if not for this particular gossip-peddler...but, something which will inevitably be revealed

כי הנה לכאורה קשה מאד דברי הרמב"ם במה שכתב דאחד מהג' יוכל לספר באקראי לשאר אנשים מה ששמע מאחד גנות על אחד, דהרי מכל מקום בעת מעשה הוא אומר לשון הרע על חברו ומגנה אותו לעין כל,

ואם תאמר בלאו דידיה נמי ידעו כל העיר לסוף מגנותו, זה אינו...הגע בעצמך, אם יבואו עשרה גזלנים ויגזלו לאחד את כל אשר לו האם יפטר כל אחד משום דבלאו דידיה נמי היו גוזלין אותו הט' הנשארים סוף סוף הוא גזלו ועבר על לאו דלא תגזול וצריך להשיב לו הגזילה, אף כאן סוף סוף הוא גינהו וביזהו וצריך לפייסו לפחות.

ונ"ל...דסברת רבה בר רב הונא ואביי הוא מדחזינן דהתורה קראתו ללשון הרע בשם רוכל ואיתא בספרא דהוא כרוכל שטוען דברים והולך מזה לזה וכתב הרמב"ן על זה בחומש כרוכל שקונה מכאן ומוכר בכאן אף זה הולך ושומע במקום זה והולך ומספר במקום אחר, על כן אמרינן דמה שהתורה אסרה לשון הרע דגם על זה קאי שם רוכל וכנ"ל היינו בדבר שבלתי אפשר שהיה מתגלה זה אם לא היה הוא הרוכל בענין הזה...אבל בדבר שבודאי יתגלה לבסוף לעין הכל, בין אם יתגלה בדרך היתר ובין אם יתגלה בדרך איסור, סוף סוף יתגלה, על כן לא שייך כלל עליו על זה שם רוכל, וזהו טעמא דרבה בר רב הונא דחברך חברא וכו' ואם כן הוא עשוי להתגלות לבסוף, ועל כן לא שייך כלל עליו

¹ This qualification of the Rambam is difficult to understand in practical terms: If he's not allowed to intentionally spread the information, then what *is* he allowed to do exactly?? The Kesef Mishna understands this qualification to mean that the leniency is specifically *sporadically* (דרך אקראי), but, not to 'go out of your way' to reveal it. The Yad Katana takes it a step further and claims that the Rambam's intention is to say that the leniency only applies if it comes up *coincidentally* (דרך אגב) in his conversation, but, not that he can bring it up of his own volition.

(either justly, or unjustly), at the end of the day, it will be revealed. Therefore, the term “רוכל” – gossip-peddler – simply does not apply. This is the explanation of the Rambam.	על זה איסור לשון הרע, וזהו שכתב הרמב"ם בהלכה ה' הנ"ל כשנאמרו וכו' כבר נשמע הדבר ונודע וכמו שכתבנו.
---	--

The Chofetz Chaim is forced to dig right down to the core: what, precisely, is the prohibition of loshon hara??

יש לחקור:

*Is the prohibition to **speak** negative words (i.e. the words themselves are intrinsically prohibited, similar to theft), or is the prohibition to **spread** negative information (i.e. the words themselves are not essentially the problem, but, rather the effect of the words)??*

If the words themselves are intrinsically forbidden, then, the fact that they'll become (or are, already) public knowledge is irrelevant: just as theft is wrong, so too *loshon hara* is wrong.

If, however, the prohibition is, fundamentally 'spreading the flame', then, if the flame will inevitably be spread regardless, then there's simply not prohibition of *loshon hara*!

Bottom-Line

These 2 ways of viewing the prohibition of loshon hara is the point of contention between Tosafos and the Rambam: Tosafos holds that it's prohibited to **speak** loshon hara, and the Rambam holds that it's prohibited to **spread** loshon hara.

5 – PRACTICAL HALACHA: ADDITIONAL QUALIFICATIONS

The Chofetz Chaim elaborate on some additional qualifications on the parameters of spreading publically-known information:

Source 8. Chofetz Chaim, Hilchos Loshon Hara Ch. 2 – Some Additional Qualifications

4 - And even our leniency [to repeat this to another] where there is no intent to publicize it, applies only to the first hearer, who himself heard what Reuven said about Shimon in the presence of three. But he who heard it from him is forbidden to go thereafter, on the authority of his having been told that he heard it in the presence of three, and to tell another of the taint he heard attributed to Shimon, even if he does not mention who it is that purveyed this slander against Shimon — unless the thing were publicized and became known to all. And this applies not only when this second hearer does not himself know whether the allegation itself — that Reuven slandered Shimon — is true, in which instance he certainly is forbidden to believe him [his informer] that Reuven transgressed the issur of lashon hara. But even if he knows himself that Reuven spoke in a demeaning manner of Shimon, but he does not know if he did so in the presence of three, in spite of this, he is forbidden to rely on his words to this effect, and we fear that perhaps it was not in the presence of three and that it is not bound to become public knowledge, wherefore he [the second hearer] is forbidden to tell it to anyone.

5 - It seems to me that if the recounting in the presence of three were before G-d fearing men, who guard themselves against the prohibitions of lashon hara, then, as a matter of course, this report is not bound to be heard; and if so, it is forbidden by Torah law to repeat it afterwards to another. And even if only one of the three was G-d fearing, guarding himself against the prohibition of lashon hara, the rule remains the same, for there are no longer three [potential] "publicizers." And it may be that this is the rule if one of the three were a relative or a close friend of the object of the slander. The same rationale applies here. For he certainly will not go and reveal to all the taint of his relative or his close friend, so that there are not three [potential publicizers] who were present.

ד' - ונאפלו מה ש'התרנו ב'אם אינו מתכוון לגלות, דוקא השומע הראשון, ש'שמע בעצמו מה ש'ראובן ספר על ש'מעון ב'אפי תלתא, אכל מי ש'שמע ממנו, אסור לילך אחר כך על סמך הנה, שאמר לו המספר לו, ש'שמע דבר זה ב'אפי תלתא, ולספר לאחר מהגנות ש'שמע על ש'מעון, אף אם לא יזכיר מי הוא המוציא והמביא הלעז הנה על ש'מעון, אם לא ש'כבר נתפרסם הדבר ונודע לכל. ולא מבעי א' השומע השני הנה אינו יודע כ'לל מעצמו א' עצם המעשה, אם הוא אמת ש'ראובן ספר גנות על ש'מעון, ב'נדאי אין לו להאמינו, ב'זה ש'ראובן עבר על אסור לשון הרע, אלא אפלו אם הוא יודע בעצמו, ש'ראובן ספר גנות על ש'מעון, א' איננו יודע אם הנה ב'אפי תלתא, והשומע הראשון הנה גלה לו ש'הנה ב'אפי תלתא, א' על פי כן אסור לו לסמוך על דבריו ב'זה וחי'שני דילמא לא הנה זה ב'אפי תלתא, ואיננו עשוי להתגלות, ועל כן אסור ל'זה לספר לשום אדם.

ה - נראה לי, ד'אם הספור ב'אפי תלתא הנה בפני אנשים יראי אלקים ש'נזהרים מאסורי לשון הרע, מ'מילא אין דבר זה עשוי להתגלות ואם כן אסור מן התורה לספר אחר כך דבר זה לאחר. ונאפלו אם רק אחד מהשלושה הנה איש ירא אלקים, ש'נזהר מאסור לשון הרע, גם כן דינא הכי דתו ליכא שלשה מפרסמים. ונאפשר דהוא הדין אם אחד מהשלושה הנה מקרוביו או אוהביו של מי שנאמר עליו הגנות, גם כן ש'ך האי טעמא, דהוא ב'נדאי לא ילך ויגלה להעולם הגנות של קרובו ואוהבו, אם כן תו ליכא תלתא.

7 - And if the speaker exhorted [the hearers] not to reveal it, even if he said it before many, the prohibition of lashon hara still applies for the one who reveals it afterwards, even by chance. And even if he sees that one of the hearers or two did not heed this exhortation and revealed [what he heard] to others, in spite of this, this third one, may not reveal the thing to others, even by chance.

9 - And all this that we have said applies to the prohibition of repeating it itself, but (G-d forbid) to add even one word or to "sweeten" the thing before the hearer, as by saying that what was said against Shimon was very well said, and the like — this certainly is forbidden in all cases, for he thereby harms him with his words more than he would have been harmed had he himself heard [the original report] within the normal dynamics of public-knowledge. And, furthermore, by this [adding to the original], it is clear that he accepts the report as true, and this is forbidden by all [poskim] in all cases, as will be explained below, please G-d, in Principle VII, section 1.

10 - And know also that the entire leniency of "in front of 3" applies to the speaker. But, as far as the hearer is concerned — that is, if he knows the nature of the hearer to be such that as soon as he hears the report he will accept it as the truth against Shimon, and may even add some demeaning things against him — to a man like this it is forbidden to intimate *anything* demeaning about his friend in any form. And one who does so transgresses (Vayikra 19:14): "*Before the blind man do not place a stumbling-block,*" as we explained at length above in the introduction in relation to this negative commandment.

ז - ואם האומר הזהיר שלא לגלותו, אפלו אמר בפני רבים, יש בו משום לשון הרע, למי שיגלה אחר כך אפלו במקרה. ואפלו אם הוא רואה שאחד מהשומעים או שניים לא שמרו את האזהרה הזו וגלוהו לאחרים, אף על פי כן השלישי הזה אין לו לגלות את הדבר לאחרים אפלו במקרה, ועין בבאר מים חיים.

ט - וכל זה שדברנו הוא מצד אסור האמירה בעצמו, אבל, חס ושלום, להוסיף אפלו תבה אחת או להטעים את הדבר בפני השומע, לומר שהמעשה שנשמע על שמעון, יפה נשמע עליו וכיוצא בזה, זה ודאי אסור בכל גונו, דהוא מקלקל אותו בדבריו, יותר ממה שהיה נשמע עליו לבסוף מעצמו על פי הסברא דאפי תלתא. ועוד, דבזה מוכח שמקבל דבר זה לאמת, וזה אסור לכלי עלמא בכל גונו, וכמו שיתבאר אם ירצה ה' לקמן בכלל ז' סעיף א', עין שם.

י - ודע עוד דכל ההתר דאפי תלתא הוא מצד האומר, אבל מצד השומע, דהינו, אם הוא יודע את טבע השומע, שתתקף כשישמע יקבל דבר זה לאמת על שמעון ויוכל להיות, שיוסיף עוד דברים לגנאי עליו, לאדם כזה אסור לומר שום רמז של גנאי על חברו בכל גונו, והמספר לו עובר א"ל לפני עור לא תתן מכשול", וכמו שהארכנו לעיל בפתיחה בלאו זה, עין שם.

In Summary, the (potential) leniency of sharing publically-known negative information applies only if:

- You are personally aware that the information is in fact actually publically known;
- The derogatory information was not said in the presence of people who are unlikely to spread the fire (such as morally reputable individuals or family members);
- The listeners we not instructed to keep the information private;
- You will not add, embellish or elaborate to the original information, even in the slightest;
- You are confident that the person with whom you're sharing the information will not readily accept it as being true (but, rather, with a grain-if-salt).

After all of these qualification being said, the Chofetz Chaim concludes...

6 – AFTER THE DUST HAS SETTLED

We'll end with a deviation from our standard practice of sharing practical examples that emerge from the study-session.

The Chofetz Chaim summarizes the practical, bottom-line halacha:

Source 10 – Chofetz Chaim... - A Leniency Hard to come by

And after all these things and this truth that we have explained, see, my brother, *how much one must distance himself from this leniency [of 'public-knowledge'], which has practically no place in reality*; and, especially, even if all the conditions have been fulfilled, it is still to be determined whether the halachah is consistent with this opinion [of leniency], since, according to many poskim there is no source for this leniency in the Talmud to begin with (i.e. according to Tosafos)! Therefore, one who guards his soul will distance himself from this.

ואחרי כל הדברים והאמת האלה שבארנו,
ראה אחי, כמה יש להתרחק מקולא זו,
שכמעט אין לה מקום במציאות, ובפרט
שאם יצטרפו כל הפרטים, גם כן צריך
עיון אם הלכה פדעה זו, אחרי שלדעת הרבה
פוסקים אין שום מקור לקלא זו מהש"ס
{ וכמו שכתבנו בסוף סעיף קטן ד' בבאר
מים חיים }, לכן השומר נפשו ירחק מזה.